

Factsheet Verkenning sociale coöperaties VIDI; Gerald Hoogeveen van Sittard-Geleen

1. *Hoe ben je bij de coöperatie betrokken geraakt en wat sprak je aan.*

Je noemde het net bij het voorstellen mijn hobby? Nou, ik vind het best wel leuk maar het is niet mijn hoofdtak dus in die zin noem ik het een hobby, waar ik een klein deeltje van mijn tijd aan besteed. Het hele project loopt al wat langer, maar ik ben er zelf een paar jaar geleden bij betrokken geraakt. Op dat moment lag er al een motie vanuit de raad, waar de raad mee had ingestemd en er waren collega's al mee bezig. Dus ik sprong zelf op een rijdende trein. Er was toen al een haalbaarheidsonderzoek gedaan. Er moest nog wel een coöperatie worden opgezet en een bestuur gezocht worden. Verder al doende lerend aan de slag gegaan. Wat vooral een punt was, en nog is, dat is de aanlevering van kandidaten. Dat gaat nog niet zo makkelijk om de kandidaten te herkennen. En mensen moeten zelf ook wel laten zien dat ze interesse en potentie hebben.

2. *Welke obstakels heb je moeten oplossen en hoe deed je dat? Wie nog meer speelden een rol?*

Zorgen dat we niet hoeven aan te besteden en voor langere tijd dit financieel kunnen ondersteunen. Daarvoor hebben we een DAEB-verklaring opgesteld. Daarmee kunnen we aantonen dat de financiering van VIDI in het algemeen belang is en dat we niet over-financieren of concurreren met andere partijen. Dit om te voorkomen dat we in strijd handelen met de Europese regels voor staatsteun. Het gaat bij VIDI best wel om een fors bedrag per jaar. Dus boven de grens die voor een normale aanbesteding geldt. De samenwerkingsovereenkomst met Vidi loopt tot en met 2026, maar door de DAEB¹-verklaring kunnen we zonder problemen met Europese regels langer doorgaan met financiële steun als het college besluit om de samenwerking te verlengen.

3. *Hoe is het ingebed in de gemeentelijke praktijk; financieel, wetstechnisch (P-wet), verwijzingen?*

VIDI is een afzonderlijke rechtspersoon, die door ons gesubsidieerd wordt. Met een bestuur dat bestaat uit vrijwilligers. Dat zijn mensen met uiteenlopende professionele achtergronden. Maar zeker met affiniteit met de doelgroep en met ondernemen. Die hebben een projectleider aangesteld en dat is Marie-José. We hebben als gemeente een samenwerkingsovereenkomst met de stichting en beoordelen die in het komende jaar om die te verlengen.

4. *Wat is de rol van de klantmanagers en hoe zijn die geïnstrueerd?*

De regisseurs inburgering, klantmanagers en job- en participatiecoaches zijn bij ons in dienst. Dus het is ook aan hen om de kandidaten voor VIDI eruit te pikken. De regisseurs inburgering hebben nu kandidaten uit hun bestand van nieuwkomers geselecteerd en daar een voorlichtingsbijeenkomst voor georganiseerd. Daar zijn nu 8 geïnteresseerden uitgekomen. De klantmanagers en jobcoaches hebben instructie gekregen, maar we hebben ook twee participatiecoaches die contactpersoon zijn voor VIDI. Die gaan ook de teams langs om hun collega's te informeren over VIDI. We kijken wel of kandidaten potentie hebben om duurzaam uit te stromen, echt belangstelling hebben om te ondernemen en mogelijk ook ervaring hebben als zelfstandig ondernemer. Eventuele kandidaten worden via de contactpersonen voorgesteld aan de projectleider van VIDI en dan na een proefperiode van 3 maanden kunnen ze lid worden van de coöperatie. Iemand moet wel tenminste 20 uur kunnen werken. Is dat minder zou in theorie parttime ondernemen een optie zijn. Maar in de praktijk blijkt dat niet echt aantrekkelijk te zijn, omdat er toch ook nog extra kosten gemaakt moeten worden en alle inkomsten verrekend moeten worden met de bijstand. Straks kan er misschien sprake zijn van een beetje behoud van inkomen, maar dat is toch nog niet aantrekkelijk genoeg. Daardoor biedt de wet nu te weinig mogelijkheden om het aantrekkelijk te maken.

5. *Is er een link met andere domeinen? Economie, WMO, onderwijs?*

Nee, de relatie met de wmo is er niet zo. Ook niet met dagbesteding. VIDI staat ver af van dagbesteding.

6. *Moet je moeite doen om het overeind te houden? Wat zijn nog uitdagingen?*

We maakten ons wat zorgen over de instroom naar VIDI. Daarom nemen we daar zelf nu initiatief in. We zijn bezig met een specifiek project in te richten om nieuwkomers toe te leiden naar VIDI, omdat we

¹ Dienst van Algemeen Economisch Belang

denken dat in deze doelgroep wellicht veel mensen zitten die in eigen land wel al zelfstandig hebben ondernomen en nu in ons land tegen allerlei drempels aanlopen. Voor deze nieuwkomers hebben regisseurs inburgering een voorlichting georganiseerd. We kijken ook naar jongeren, maar dat is een lastiger doelgroep. Voor jongeren zijn er momenteel voldoende kansen op de arbeidsmarkt, dus de jongeren die bij ons komen hebben wel extra begeleiding nodig. Die kunnen niet zomaar op een traject gezet worden.

7. Wie vindt de coöperatie belangrijk en waardoor wordt het succes bepaald?

De raad, waar het initiatief vandaan komt, is de belangstelling wel al een beetje kwijt, maar de wethouder trekt het nog wel. De afdelingsmanager en de strategisch beleidsadviseur ondersteunen het ook, dus ik sta er niet alleen voor. Het succes wordt uiteindelijk vooral bepaald door duurzame uitstroom richting volledige zelfstandigheid. Daar sturen we nu ook echt op. Maar er zijn ook andere resultaten, zoals een opleiding of alsnog werken in loondienst als het ondernemerschap niet passend blijkt te zijn.

8. Hoe zie je de toekomst van de sociale coöperatie binnen de P-wet in Balans?

Eerst gaan we ons zelf inzetten om het aantal aanmelding toe te laten nemen. Dat hebben we in het verleden niet voldoende gedaan. We hebben afspraken gemaakt om de samenwerking tussen ons en VIDI te verbeteren en de doorstroom richting zelfstandigheid te verbeteren, want de focus daarop kon ook beter. Dus we kijken nu in het eerste jaar met IMK of er voldoende ondernemersvaardigheden zijn, zodat in het tweede jaar gewerkt kan worden aan het ondernemingsplan. We sturen er ook meer op dat zelfstandigheid ook een goede manier is om uit de bijstand te komen, want we merkten dat jobcoaches en klantmanagers in het algemeen wel een voorkeur hadden voor uitstroom naar een reguliere baan. Dat zien we ook bij de Bbz. Dat wordt door bureau zelfstandigen in Maastricht uitgevoerd, dus dat is voor de klantmanagers al gauw een ver van mijn bed show. VIDI zien we dan toch als een voorschakeltraject naar de Bbz. Het is mooi dat we deze mogelijkheid kunnen bieden, want de arbeidsmarkt ziet er zeker aan de onderkant toch ook niet fraai uit. VIDI kan aan mensen toch een mooie kans bieden. In mei nemen we een besluit over de voortzetting van VIDI.